

3. Katz, Richard S. (2001) 'Models of Democracy: Elite Attitudes and the Democratic Deficit in the European Union', *European Union Politics* 2(1): 53–79.
4. Lindberg, Leon N. (1974) 'The Political System of the European Community', in *Some Postindustrial Democracies*, pp. 221–53. New York: David McKay.
5. Lijphart, Arend (1981) 'Consociational Theory, Problems and Prospects, A Reply', *Comparative Politics* 13(2): 355–60.
6. Sartori, Giovanni (1976) *Parties and Party Systems: A Framework for Analysis*. Cambridge: Cambridge University Press.
7. Taylor, Paul (1991) 'The European Union and the State: Assumptions, Theories and Propositions', *Review of International Studies* 17: 109–25.
8. Wincott, Daniel (1998) 'Does the European Union Pervert Democracy? Questions of Democracy in New Constitutionalist Thought on the Future of Europe', *European Law Journal* 4(4): 411–28.

Кравчук А.

СУЧАСНА МОЛОДІЖНА ПОЛІТИКА В УКРАЇНІ

У статті сформульовано проблеми української молоді, які є актуальними сьогодні. Основну увагу приділено шляхам впровадження ефективної молодіжної політики з боку державних органів.

Ключові слова: молодь, державна політика, соціалізація, працевлаштування, само визначеність.

Молодь визначається як суспільно диференційована соціально – демографічна спільнота, для якої характерними є специфічні фізіологічні, соціально-психологічні, теоретико-пізнавальні, культурно-освітні та інші властивості [3]. Молодіжне суспільство є унікальним, оскільки його характеристики та риси перебувають у процесі формування.

На сучасному етапі науковці сперечаються щодо вікових меж молодіжного періоду. Варто зазначити, що дослідники одноголосно стверджують, що особливостями молодіжного віку є вступ юнаків та дівчат у продуктивне життя, що затверджується у відповідних нормативно-правових актах, в яких йдеться про право молоді провадити самостійну професійну діяльність, нести відповідальність за свої вчинки, створювати сім'ю.

Такі міжнародні організації як ООН, ЮНЕСКО вважають молоддю юнаків і дівчат віком від 17 до 25 років. В США соціологи визначають період молодості з 12 до 24 років. Визначною рисою диференціації молоді у США є поділ людей з 12 до 24 років на дві категорії :

1. «юнацтво» - 12-18 років;
2. «молоді дорослі» - 18-24 роки.

Для сучасного етапу характерне втілення завдання ранньої соціалізації молоді в реальність, а також залучення молодих людей до трудової практики на більш ранніх етапах. Тим часом зростають межі середнього і старшого віку, тривалості життя в

цілому, продовжуються терміни навчання та соціально-політичної адаптації, стабілізації сімейно-побутового статусу тощо. У Законі України "Про сприяння соціальному становленню та розвитку молоді" із змінами, внесеними згідно з Законом від 23 березня 2004 року, говориться: "Молоддю вважаються громадяни віком від 14 до 35 років" [2].

Не лише вікові межі є єдиною складовою характеристики молоді як соціально-демографічної групи. Місце її в соціальній структурі суспільства також є важливим показником.

В Україні молодіжну державну політику було започатковано "Декларацією про загальні засади державної молодіжної політики в Україні" (1992 р.) та Законом України "Про сприяння соціальному становленню та розвитку молоді в Україні" (1993 р.). Потім вона деталізувалася в таких Законах, як "Про молодіжні та дитячі громадські організації" (1998 р.), "Про освіту", "Про зайнятість населення" (обидва – 1991 р.), "Про фізичну культуру і спорт" (1994 р.), "Про туризм" (1995 р.) тощо. Основні права і обов'язки молоді, як і інших громадян України, зафіксовані в Конституції України (Ст. 53).

Основними завданнями молодіжної державної політики в Україні є:

- створення гарантованих соціально-економічних, політичних та інших необхідних стартових умов для соціалізації молоді;
- реалізація проблем, запитів, інтересів молоді – не за рахунок інших соціальних груп;
- координація зусиль державних органів, партій, організацій, об'єднань, рухів, соціальних інститутів щодо забезпечення умов для розвитку і самореалізації молоді;
- соціальний захист груп молоді, неспроможних самостійно розв'язувати власні проблеми або хоча б полегшити своє життя [1].

Українська молодь є найуразливішою ланкою в економічній сфері та однією з найбезправніших у соціально-правовому відношенні соціальних спільнот.

Для цієї ланки соціуму характерними є наявність підвищеної соціальної напруги та психологічний дискомфорт, пов'язаний з середою перебування. Як результат, наразі маємо проблему стрімкого поширення наркотичної та алкогольної залежності, неприпустиму та вульгарну поведінку, як результат пагубного впливу засобів масової інформації та відсутність належного сексуального виховання.

Молодь – прошарок суспільства, який стоїть перед життєвим вибором, від якого, як правило, залежить її благополуччя в майбутньому. На жаль, за результатами досліджень, молоді люди не підготовлені до цього вибору ні психологічно, ні організаційно. Тому, метою молодіжної політики є зміцнення соціального статусу молоді в структурах суспільства, які оновлюються або кардинально змінюються, посилення правової, економічної і соціальної захищеності молодого покоління.

Державна політика також працює в напрямку підтримки політичної визначеності молоді, сприяння молодіжним політизованим утворенням просоціального спрямування, посилення їх конструктивної активності, консолідація зусиль для зміцнення української держави, демократизації та гуманізації суспільства.

Цей напрямок роботи державної політики є актуальним, оскільки наразі проглядаються 2 тенденції щодо політичного самовизначення молоді, серед яких можна виділити прогрес у розвитку пасивного та недовірливого ставлення до державних органів управління (це зумовлено тим, що серед державних працівників налічується лише декілька людей, вікова категорія яких - молодь), а також різкий зріст зацікавленості юнаків та дівчат у неформалізованих угрупованнях.

Економічне становище – чи не єдиний фактор, важливість якого важко переоцінити у формуванні поглядів молодих людей. Згідно з результатами соціологічних опитувань: 73% респондента незадоволені матеріальним станом своєї сім'ї, 44% – житловими умовами, 42% – тим, як харчується їх сім'я [4].

Тому, постає нагальна потреба у втручанні державної молодіжної політики в дану галузь. Метою роботи державних органів управління в цій галузі є вирівнювання стартових позицій, подолання дискримінації окремих груп молодих людей, для чого можуть практикуватися розвиток кредитування молоді та молодих сімей на сприятливих умовах, надання пільг для працевлаштування випускників навчальних закладів у перші два роки після їх закінчення, організація (в тому числі й на селі) служб профорієнтації, перепідготовки та працевлаштування молоді, служб юридичної допомоги і консультування тощо.

Молодь – надзвичайно важлива ланка соціуму, оскільки до неї належать прогресивні люди з великою кількістю ідей щодо розвитку всіх можливих галузей у державі. Всебічна підтримка дівчат та юнаків з боку молодіжної державної політики – завдання, що потребує значної уваги сьогодні, оскільки період молодості обтяжений проблемами професійного вибору, труднощами початкового етапу трудової діяльності, що включає в себе працевлаштування.

Одним із можливих виходів з такої непростой ситуації є ідея створення та реалізації Комплексної програми гуманітарного розвитку суспільства, в основу якої варто включити розвитку особистості як гідного громадянина української держави, позбавленого комплексу меншовартості [10].

Тому, для того, щоб молодь була спроможною ефективно, успішно вирішувати складні питання щодо розвитку країни, сьогодні необхідним для держави завданням є розробка реалістичної, виваженої та збалансованої політики щодо молодого покоління.

Список використаної літератури:

1. Горбатенко В.П. Політологічний енциклопедичний словник / В.П. Горбатенко. – К.: Генеза, 2004. – 367 с.
2. Закон України "Про сприяння соціальному становленню та розвитку молоді в Україні" із змінами від 23.03. 2004.
3. Піча В.М. Соціологія: Курс лекцій / В.М. Піча, О.М. Семашко, Н.Й. Черниш. – К.: Заповіт, 1996. – 221 с.
4. Українське суспільство 1994 – 2001. Результати опитування громадської думки. – К., 2001. – 17 с.

MODERN YOUTH POLICY IN UKRAINE

In the article the problems of Ukrainian youth, which are relevant today, are formulated. The main attention is paid to the ways of the implementation of effective youth policy by the state authorities.

Key words: youth, state policy, socialization, employment, self-determination.

ШЛЯХИ РОЗВИТКУ ДЕМОКРАТІЇ У ХХІ СТОЛІТТІ

У статті аналізуються головні чинники, що впливають на розвиток демократичної системи правління у модернізованому світі та характеризуються перспективи та тенденції її розвитку.

Ключові слова: демократія, демократизація, політика.

На даному етапі розвитку суспільства, коли політичні зміни у світі відбуваються все більш різноманітними шляхами, питання значення актуальності у модернізованому світі та її вплив на подальший розвиток країн набуває дедалі більшого значення та актуальності. Окрім того, нові загрози безпеці демократії, такі як масова міграція та міжнародний тероризм, ставлять під питання ефективне функціонування демократії.

Аналіз досліджень і публікацій. У дослідженнях теоретиків демократії С. Верби, Л. Даймонда, Р. Даля, А. Лейпхарта, В. Іноземцев, З. Бауман широко розкриваються питання демократичної форми правління. А.Етціоні та Т.Каротерс у своїх працях аналізують демократизаційні процеси і перешкоди, на шляху їх виникнення.

Зважаючи на нестійкий характер розвитку постіндустріального суспільства, спробуємо визначити нові шляхи трансформації демократії та окреслити можливі тенденції її розвитку та перебудови.

Мета статті: проаналізувати наукову літературу та дослідити основні тенденції розвитку демократії на сучасному етапі.

За підходом визначного американського політолога Р. Даля [3, с. 102] демократія виконує певний ряд функцій: позбавляє від тиранії; гарантує дотримання прав і свобод людини; забезпечує життя за законами, які народ обирає сам; ставить питання максимальної можливості для прояву моральної відповідальності; гарантує економічне благополуччя; захищає інтереси кожного члена суспільства; забезпечує політичну рівність. Варто зауважити, що демократизація не є гарантом розв'язання соціально-економічних проблем, ефективного управління державою, проте при демократичному устрої країни, можливе зародження політичних структур, які конкурують між собою, але здатні дійти до компромісу і таким чином вирішити соціальні та економічні питання шляхом встановлених законів та процедур. Основна відмінність демократії від авторитарного режиму полягає у тому, що демократичні партії здатні змінювати правила гри під впливом зовнішніх і внутрішніх чинників, адаптуючись до певних політичних умов.